

Arkivsaksnummer: 2025/10783-4

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 05.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	6/2026	13.02.2026

Uttalelse - konsesjon - ekspropriasjon - Sunndal - opprusting og utvidelse av Aura kraftverk - Statkraft Energi AS - Dovrefjell nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyres uttalelse til søknaden fra Statkraft om bygging av nytt Aura II og Holbu pumpe er:

- 1 Om konsesjon gis så skal følgende tiltak behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre etter verneforskriften for Torbudalen biotopvernområde før oppstart:
 - a) Riving av Osbu kraftverk med tilliggende bygninger og anlegg
 - b) Nye tiltak og anlegg ved Osbudammen
 - c) Alle massetak og massedeponier innenfor verneområdet
 - d) Alle midlertidige riggområder og lagringsarealer innenfor verneområdet
 - e) Alle nye anlegg, bygninger og grave- og sprengningsarbeider innenfor verneområdet (listen er ikke uttømmende)
- 2 I konsesjonen må det settes krav om stenging av Aursjøvegen for gjennomgangstrafikk (jf tiltaksplan for villrein i Snøhettaområdet) og stenging av vegene til Reinsvatnet og Grønvoldstein for allmenn motorisert ferdsel.
- 3 Det må legges til rette for restaurering av villreintrekk nedstrøms Osbudammen med riving av bygninger/anlegg, terskel for trekk og arrondering av masser for å sikre framkommelighet.
- 4 Anleggsdriften må kun skje fra 1. juli til 31. mars.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 13.02.2026

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Behandling

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ståle Refstie og Rolf Jonas Hurlen ba om at nasjonalparkstyret vurderte deres habilitet i sak 6/2026.

Dovrefjell nasjonalparkstyre fant begge enstemmig habile i behandlingen av sak 6/2026.

Vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyres uttalelse til søknaden fra Statkraft om bygging av nytt Aura II og Holbu pumpe er:

1 Om konsesjon gis så skal følgende tiltak behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre etter verneforskriften for Torbudalen biotopvernområde før oppstart:

- a) Riving av Osbu kraftverk med tilliggende bygninger og anlegg
- b) Nye tiltak og anlegg ved Osbudammen
- c) Alle massetak og massedeponier innenfor verneområdet
- d) Alle midlertidige riggområder og lagringsarealer innenfor verneområdet
- e) Alle nye anlegg, bygninger og grave- og sprengningsarbeider innenfor verneområdet (listen er ikke uttømmende)

2 I konsesjonen må det settes krav om stenging av Aursjøvegen for gjennomgangstrafikk (jf tiltaksplan for villrein i Snøhettaområdet) og stenging av vegene til Reinsvatnet og Grønvolstein for allmenn motorisert ferdsel.

3 Det må legges til rette for restaurering av villreintrekk nedstrøms Osbudammen med riving av bygninger/anlegg, terskel for trekk og arrondering av masser for å sikre framkommelighet.

4 Anleggsdriften må kun skje fra 1. juli til 31. mars.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Alle søknadsdokumenter og innkomne høringsuttalelser finner en her:

<https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9687&type=V>

Dokumenter som er viktige for nasjonalparkstyrets vurderinger er linket direkte i saksdokumentet.

[Kvalitetsnorm for Snøhettareinen](#)

[Tiltaksplan for Snøhettareinen](#)

Saksopplysninger

NVE har mottatt en søknad fra Statkraft Energi AS om tillatelse til opprusting og utvidelse av Aura kraftverk ved å bygge Aura II kraftverk og Holbu pumpe. Det er også søkt om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter til å bygge og drive kraftverket. Søknaden med tilhørende konsekvensutredninger er nå på høring til berørte parter. Tiltaket berører Torbudalen biotopvernområde.

Søker skriver i selve søknadsdokumentet:

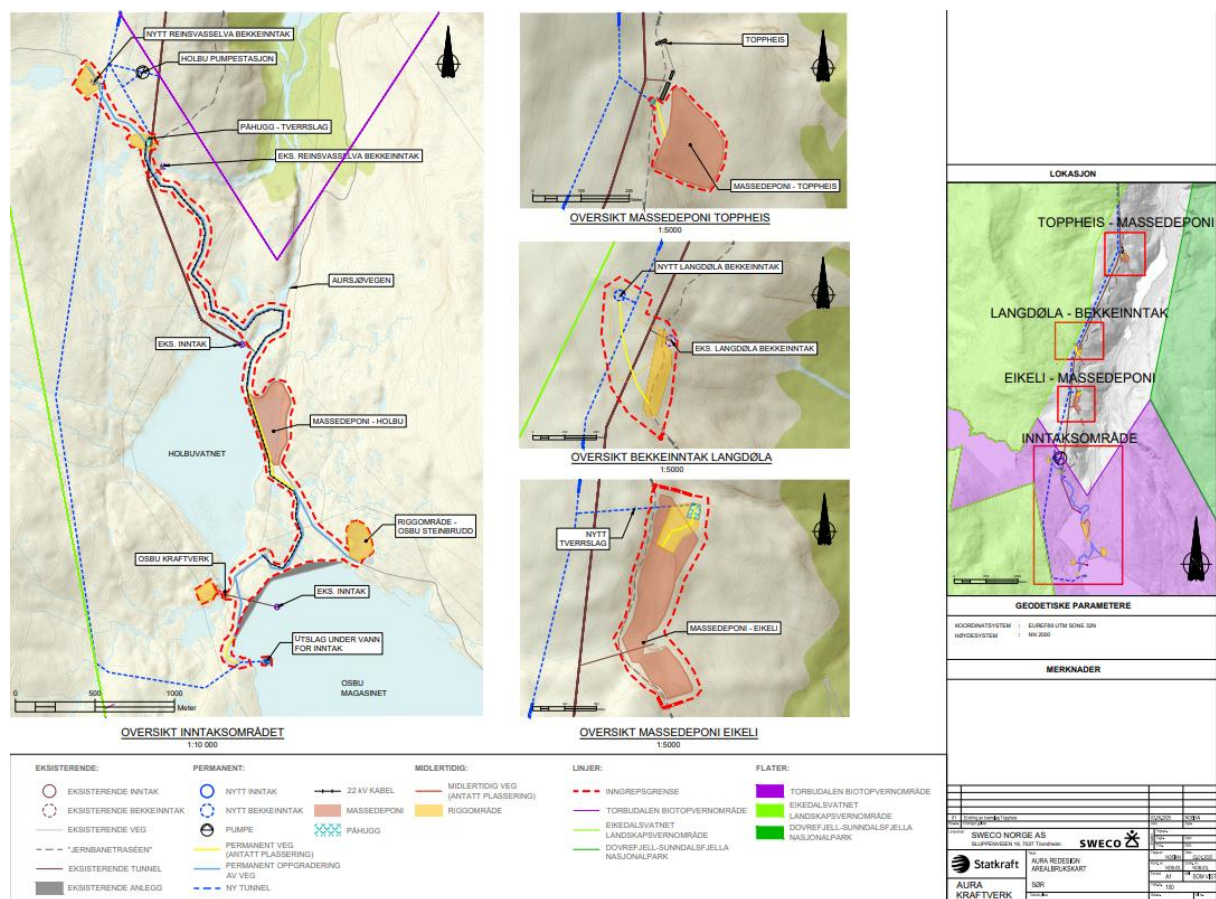
«Aura II kraftverk bygges i fjell og vil erstatte Aura kraftverk og Osbu kraftverk. Kraftverket får inntak i Osbumagasinet, tilløpstunnel parallelt med dagens tilløpstunnel og utløp til Sunndalsfjorden. Kraftverket får installert effekt på 804 MW, og årlig produksjon er beregnet til 2124 GWh. Holbu pumpe bygges i fjell med inntak i dagens tilløpstunnel og utløp til ny tilløpstunnel for Aura II kraftverk. Pumpestasjonen får installert effekt på 2,4 MW og vil overføre vann fra Holbuvatnet, Reinsvasselve og Langdøla opp til Osbumagasinet.

...

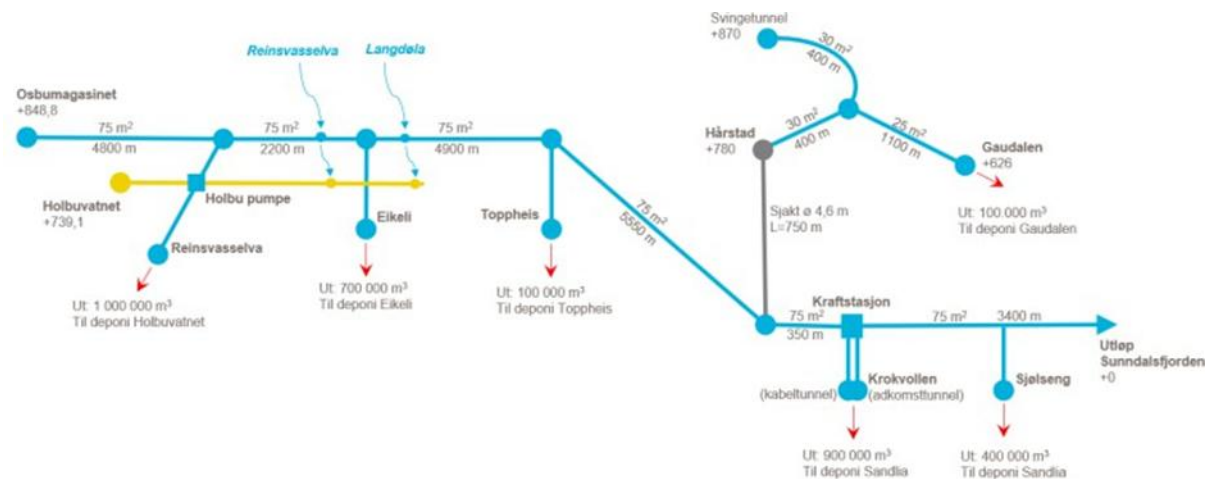
Dagens bekkeinntak i Reinsvasselve og Langdøla heves og tas inn på ny tilløpstunnel. Lokalfeltet til Holbuvatnet pumpes opp til Osbumagasinet ved hjelp av Holbu pumpestasjon på 2,4 MW som bygges i fjell ved Reinsvasselve mellom ny og gammel tilløpstunnel. Adkomst til Aura II kraftstasjon blir via Krokvollen i Litldalen ca. 3 km fra Sunndalsøra.

...

Tiltaket vil gjennomføres i en arbeidsperiode over omtrent 4 år, hvorav 3 år i fjellet mellom Reinsvasselve og Osbumagasinet. Området ligger i Torbudalen biotopvernområde som er opprettet for å ta vare på viktige trekkområder for villrein. Tiltaket vil ha negativ konsekvens for villrein i anleggsperioden. Imidlertid vil riving av Osbu kraftverk være positivt for villrein og landskapsopplevelsen, samt at nedleggelse av Osbu kraftverk vesentlig vil redusere Statkrafts behov for ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftverket.»

Kart: <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/4002d756-10ff-4639-9e7d-ea9afa03cb31/202511633/3447202>

Figur 5. Skjematisk fremstilling av nye tunneler og tverrsnitt i profil med nytt inntak øverst til venstre og nytt utløp nederst til høyre. Oversikt over uttak av tunnelstein. Hovedstørrelser på tunneler. Gjenbruk av øvre del av dagens tiløpstunnel vises med oransje farge. Kilde: Statkraft.

Arbeidet er planlagt gjennomført i løpet av 4 år, med følgende hovedfaser:

- Anleggsarbeidene på lavt nivå ved Krokvollen starter i januar første byggeår, og vil foregå gjennom 4 år.
- *Anleggsperioden på høyt nivå i fjellet, i hovedsak med arbeider gjennom tverrslaget ved Reinsvasselva, er antatt å vare i 3,5 år med oppstart i juni. Montasje av elektromekanisk utstyr i inntakshuset ved Osbumagasinet og Holbu pumpestasjon skjer i løpet av 3. byggeår.*
- Anleggsarbeidene i Gaudalen fordeles med veiarbeid første høst, og med oppstart av tunnelarbeidene påfølgende høst. Deretter antas anleggsarbeidene i Gaudalen å pågå gjennom ett år.
- Tverrslaget ved Sjølseng og utløpskonstruksjonen sprenges gjennom 2–3. byggeår. Tidspunkt for gjennomføring av utslag under vann skal tilpasses marint hensyn.
- *Rivearbeidene ved Osbu kraftverk må gjennomføres etter at Aura II kraftverk er satt i drift, det vil si tidligst på høsten året etter idriftsettelse.*

De konkrete tiltakene som skal gjøres er:

Osbu kraftverk

Tiltaket innebærer nedleggelse av driften i Aura kraftverk og Osbu kraftverk.

Nytt inntak i Osbumagasinet

Holbu pumpe

Ny pumpestasjon som legges i fjellhall.

Reinvasselva

Hentes 1 000 000 m³ med tunnelstein som skal til deponi Holbuvatnet.

Massedeponi Holbuvatnet

1 000 000 m³ med tunnelstein som skal til deponi Holbuvatnet.

Eikeli

Her skal det deponeres 700 000 m³ med tunnelstein.

Toppheis

Her skal det ut 100 000 m³ med tunnelstein.

Gaudalen

Lages midlertidig vei inn og slå på en luftetunnel som går inn til tunnelen til Aura kraftverk.

Her skal det ut 100 000 m³ med tunnelstein som deponeres ved tunnelåpningen.

For å vise virkningene av Aura II har Statkraft utarbeidet en rekke konsekvensutredninger, herav disse tre som de viktigste for de verdiene nasjonalparkstyret skal sikre:

Landskap

De vesentlige konsekvensene ligger utenfor verneområdene.

Villrein og Naturmangfold

Den antatt største påvirkningen av tiltaket vil være knyttet til anleggsfasen der først og fremst arbeide med sprenging, massetransport og -deponering vil medføre støy og forstyrrelser.

Villrein, som er utredet i detalj i egen fagrapport, blir særlig påvirket i anleggsperioden. Det samme gjelder for fugl i fjellområdene rundt magasinene. Videre vil arealbeslag i naturtyper og funksjonsområder for fugl føre til negative konsekvenser for fagteamet.

Tiltaket vil medføre nye inngrep i form av etablering av nye og utvidelse av eksisterende massedepoier, tverrslag, bekkeinntak og veier som generelt vil gi noe økt samlet belastning innenfor de registrerte funksjonsområdene for villrein i utredningsområdet. Det vil også bli områder berørt av midlertidige tiltak som riggområder og veier. De berørte arealene er registrert som kalvings- og oppvekstområde, sommer- og høstbeiteområde og vinterbeiteområde, samt at de ligger innenfor Torbudalen biotopvernområde.

Samlet konsekvens for fagtema villrein vurderes slik:

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
NATM_V1 Vikebotnen-Stordalen-Aursjøen kalvings- og oppvekstområde	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-) (nedre)
NATM_V2 Snøhetta sommer- og høstbeite	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-) (nedre)
NATM_V3 Snøhetta vinterbeite	Svært stor verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens
NATM_V4 Torbudalen biotopvernområde	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-)
Forvaltningsmål for hele leveområdet		Noe forringet	Noe konsekvens (-)
Samlet konsekvens for villrein			Noe negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens	Tiltaket vurderes til å gi noe bidrag til økt samlet belastning på villreinens leveområde, noe svekkelse av økologiske funksjoner og noe til ubetydelig innskrenking i funksjonelt leveområde. Det er ikke forventet at tiltakene vil føre til betydelige større konsekvenser enn det som er tilfelle i dagens situasjon, men gitt at det skjer nye inngrep i villreinens funksjonelle leveområde vil dette gi noe negativ konsekvens.		

Statkraft mener:

«Fagutreder (red.: Sweco) vurderer at det ikke er forventet at bygging av Aura II kraftverk vil føre til betydelige større konsekvenser for villrein enn det som er tilfelle med den aktiviteten Statkraft har i området i dag. For å avbøte konsekvenser av eksisterende regulering og finansiere nødvendige utredninger, ble Statkraft i vilkårsrevisjonen for Aurareguleringen i 2021 pålagt å betale 10 mill. kr. til et villreinfond. Statkraft mener derfor det er begrenset med konsekvenser av permanente tiltak som det er behov for å avbøte i dette prosjektet.»

Konsekvenser av forstyrrelser av villrein i anleggsperioden er ikke vurdert i konsekvensutredningen. Statkraft vurderer selv at anleggsarbeidene vil kunne påvirke villrein negativt.

Avbøtende tiltak

Sweco har i sin KU foreslått følgende avbøtende tiltak:

- Rehabilitering av dam Reinsvatnet bør gjennomføres samtidig som bygging av Aura II kraftverk. Dette vil redusere samlet anleggsperiode i fjellområdene rundt magasinene fra maksimalt 8–9 år til 4–5 år. Tiltaket vil begrense permanent og midlertidig påvirkning anleggsperioden medfører på naturmangfold her.

- Gjennomføre minst mulig anleggsarbeid inne i og i umiddelbar nærhet av leveområdet til villrein under kalvingstiden, definert som fra mai til utgangen av juni.
- Terrengtilpasninger for å bedre trekkmulighetene for villrein nedstrøms Osbudammen.
- Fjerne flere tekniske inngrep, i hovedsak Osbu kraftverk med tiliggende bygninger og anlegg.
- Ingen tiltak som direkte eller indirekte legger til rette for økt allmenn ferdsel inn i leveområdet for villrein.
- Legge periodiske vedlikeholdsaktiviteter og lignende som medfører støy eller forstyrrelser i leveområdet utenom de mest sårbare periodene for villrein.

Statkraft skriver videre:

Statkraft er positiv til å se på tilpasninger av anleggsarbeidene i kalvingstiden, og vil vurdere dette nærmere i detaljplan for miljø og landskap. Samtidig må slike tilpasninger vurderes opp mot konsekvensene dette får for anleggsgjennomføringen. Entreprenøren vil trolig være avhengig av å kunne benytte tunnelinnslaget ved Reinsvasselve og deponiet i Holbuvatnet gjennom hele året for deler av anleggsperioden for å sikre en tilstrekkelig fremdrift. Omfattende tilpasninger kan gjøre at anleggsperioden blir lenger. Dette kan være negativt for villrein, fugl og annet vilt. Statkraft er positiv til å tilpasse vedlikeholdsaktiviteter i driftsfasen slik at de kommer minst mulig i konflikt med villrein.

Tiltaket medfører at Osbu kraftverk kan legges ned og rives. Dette vil føre til betydelig bedre isforhold på Holbuvatnet. Dette vil kunne gjøre det lettere for villrein å passere gjennom området. Nedleggingen av kraftverket vil også redusere Statkrafts aktivitet i området, noe som vil redusere menneskelig forstyrrelse av villrein og annet vilt, spesielt vinterstid når det er lite annen aktivitet i området.

Statkraft har vurdert om ytterligere tekniske inngrep nedstrøms Osbudammen kan fjernes. Statkraft vil vurdere dette nærmere i forbindelse med søknad om dispensasjon fra Torbudalen biotopvernområde og vurdere innspill som eventuelt kommer i behandlingen av denne og i NVEs konsesjonsbehandling.

Statkraft planlegger ikke tiltak som direkte eller indirekte tilrettelegger for økt ferdsel inn i fjellet. Gjennom anleggsperioden vil Aursjøvegen holdes stengt for allmenn ferdsel med bom ved Dalen gård mellom første snøfall og til 1. juni slik praksisen er i dag, selv om veien i denne perioden brøytes for anleggstrafikk. For øvrige tiltak rundt reguleringen av ferdselen på anleggsveiene vises det til gjeldende konsesjon som setter vilkår om at disse skal være tilgjengelige for allmennheten.

En tunnel (*red.: Aursjøvegen under Torbuhalsen*) er antatt å måtte ha en lengde på 1–2 km, og en grov vurdering indikere at et slikt tiltak kan ha en kostnad på

100–200 mill.kr. I tillegg kommer kostnader for restaurering av eksisterende vei. Etter Statkrafts vurdering kan dette tiltaket ha effekt for villrein, men kostnadene tatt i betraktning er det ikke aktuelt å gjennomføre.

Statkraft påpeker at det er lagt til grunn at opprustings- og utvidelse av eksisterende kraftproduksjon skal kunne gjennomføres og ha prioritet i arealforvaltningen jf. stortingsmelding for villrein og stortingsmelding for bærekraftig bruk og bevaring av natur.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Torbudalen biotopvernområde er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i Snøhettastammen.

Forskriftens § 3.1.1 sier:

Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan forringe villreinen sitt livsmiljø eller hindre villreinen sin bruk av området. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, innføring av nye dyrearter, plassering av campingvogner og bobiler, etablering og merking av turstier, forurensning og forsøpling. Opplistinga er ikke uttømmende.

Forskriftens § 3.1.2.c sier at forbudet ikke er til hinder for:

Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, anlegg, gjerder o.l. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller endret bruk av bygninger. Eksisterende veier og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at standarden ved vernetidspunktet opprettholdes.

Forskriftens § 3.1.2.d sier at forbudet ikke er til hinder for:

Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

Forskriftens § 3.1.3 sier at en kan gi tillatelse til:

- a. *Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.*
- b. *Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.*
- c. *Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.*
- d. *Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.*
- e. *Gjerding i utmark og bygging av sankekveer.*
- f. *Masseuttak og massedeponering.*
- g. *Etablering, merking og skilting av nye turiststier, herunder bygging av klopper, bruer og sikringstiltak.*
- h. *Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under pkt. 1.2 f)*
- i. *Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.*

Forvaltningsplan

Om tyngre anlegg og inngrep sier retningslinjene:

Ved opprusting / nyanlegg skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet. (Slike søknader skal behandles etter dispensasjonshjemmelen i nml § 48)

...

Om nye inngrep skal kunne tillates, må det foreligge svært tungtveiende samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep tillates, må man velge de tekniske løsninger som gir minst skade på verneformålet, også om dette gir merutgifter i forhold til andre løsninger.

Vurdering

Generelt

En konsesjon for vassdragsutbygging er en ramme for utbyggingen og skal vise konsekvensene av tiltaket. Tiltaket blir detaljert beskrevet i en egen detaljplan for miljø og landskap som kommer i etterkant av at konsesjon er gitt. Konkrete vilkår til utforming og plassering av de ulike elementene i vassdragsutbyggingen vil derfor komme senere. Uttalelsen nasjonalparkstyret skal komme med vil derfor måtte være på et overordnet nivå.

Første utbygging av Auravassdraget ble gjennomført på 50-tallet, med tilleggsutbygginger på 60- og 70-tallet. Aura II er derfor en ny utbygging av et gammelt vassdragsanlegg, der de negative virkningene av tiltaket delvis kan omgjøres, samtidig som en får mer kraft ut av et eksisterende inngrep.

Statkrafts egne konsekvensutredninger viser at Aura II i noen grad vil påvirke verneverdiene både i selve anleggsområdet, men også i områdene rundt. Dette kommer i tillegg til den virkningen hele vassdragsutbyggingen over tid har hatt på naturverdiene, særskilt levetilstandene og trekkmulighetene for villreinstammen i Snøhettaområdet.

Aura-utbyggingen er hovedårsaken til at reinen i Snøhettaområdet har en dårlig tilstand, jf kvalitetsnormarbeidet. Villreinen er hovedverneformål i de fleste av verneområdene. Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter og uttalelsen til konsesjonssøknaden vil derfor i hovedsak omhandle forholdet til reinsstammen i Snøhettaområdet.

Dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 - unntaksbestemmelsen

Noen av tiltakene som beskrives i søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens dispensasjonshjemmel i § 48, siden temaene ikke er spesifikt nevnt i verneforskriften. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt.

Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Dispensasjon må heller ikke gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

I foreliggende sak vil en kunne vurdere om vesentlige samfunnsinteresser er relevant, med naturmangfoldloven § 48 første ledd tredje alternativ som hjemmel for dispensasjonen. En må da vurdere om tiltaket må anses som en "vesentlig samfunnsinteresse" og at det ikke finnes bedre alternativer utenfor verneområdene.

Aura II vil gi mer kraft til en mindre kostnad (økonomi og naturverdier) dersom utbyggingen gjøres på rett måte. Nasjonen er avhengig av kraft og det er en nasjonal målsetting at eldre kraftanlegg skal oppgraderes for å oppnå dette. Slike oppgraderinger kan ikke gjøres på

nyanlegg i uberørte områder. Slik sett finnes det ikke alternative utbyggingsprosjekter som kan erstatte Aura II.

Dersom avbøtende tiltak gjennomføres i stor nok grad og at det settes klare vilkår for både anleggs- og driftsfase, kan dette på sikt bli en fordel for verneverdiene. Området er allerede sterkt berørt og årsaken til at Snøhettareinen sliter er i vesentlig grad en følge av vassdragsutbyggingen. Gjennom gode, avbøtende tiltak kan de planlagte tiltakene i biotopvernområdet snus til en fordel for villreinen.

Samtidig er det viktig at staten selv tar ansvar for sine handlinger og gjennom dette prosjektet legger til rette for en bedring av situasjonen for flora og fauna.

Konsekvensutredninger og dokumentasjon

Sweco omtaler i konsekvensutredningen for villrein en viss usikkerhet omkring påvirkningen av tiltaket på reinen, men at det får begrenset konsekvens for konklusjonen. Forvalter mener at denne usikkerheten er en svakhet i vurderingen til Sweco.

Når tilstanden i villreinområdet allerede er dårlig, trekk vest-øst er identifisert som en kritisk flaskehals og tiltaket gir ny belastning, burde usikkerhet gitt en strengere konsekvensvurdering og ikke en modererende effekt.

Konsekvensutredningen omhandler ikke fullt ut anleggsfasen, men Sweco har tatt med en kort beskrivelse og forslag til avbøtende tiltak. Anleggsarbeidet vil gå over flere år og det er viktig at de negative konsekvensene av arbeidet blir minimalisert.

Anleggsområdene er i nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområdet vest for Torbudalen. Forvalter mener det er viktig å unngå forstyrrende virksomhet i perioden fram til utgangen av juni. Selv om dette kan forlenge anleggsperioden, så er forsommeren viktig for reinen for å opparbeide god kondisjon og overlevelse. Det er bedre at denne perioden skjermes enn at den totale anleggsperioden reduseres. Forvalter foreslår derfor at samme vilkår for anleggsperiode fastsettes for Aura II som for arbeidene på Reinsvassdammen, med anleggsstart tidligst 1. juli.

Avbøtende tiltak - nyanlegg

Fagutreder har foreslått følgende tiltak for å redusere tiltakets konsekvenser for villrein:

- Rehabilitering av dam Reinsvatnet bør gjennomføres samtidig som bygging av Aura II kraftverk. Dette vil redusere samlet anleggsperiode i fjellområdene rundt magasinene fra maksimalt 8–9 år til 4–5 år. Tiltaket vil begrense permanent og midlertidig påvirkning anleggsperioden medfører på naturmangfold her.
- Gjennomføre minst mulig anleggsarbeid inne i og i umiddelbar nærhet av leveområdet til villrein under kalvingstiden, definert som fra mai til utgangen av juni.
- Terrengtilpasninger for å bedre trekkmulighetene for villrein nedstrøms Osbudammen.
- Fjerne flere tekniske inngrep, i hovedsak Osbu kraftverk.
- Ingen tiltak som direkte eller indirekte legger til rette for økt allmenn ferdsel inn i leveområdet for villrein.
- Legge periodiske vedlikeholdsaktiviteter og lignende som medfører støy eller forstyrrelser i leveområdet utenom de mest sårbare periodene for villrein.

Avbøtende tiltak må skilles for anleggsfasen og driftsfasen.

NVE har nylig avklart at de ikke vil utsette arbeidet med Reinsvassdammen, slik at dette avbøtende tiltaket ser ut til å utgå. Dette innebærer en ytterligere forstyrrelse i og i umiddelbar nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområder og vil forlenge denne forstyrrelsen over flere år.

Sweco foreslår også at anleggsarbeid i og i umiddelbar nærhet til villreins leveområder i kalvingstida ikke skal startes før 1. juli. Det er viktig å påpeke at hele anleggsområdet ligger i umiddelbar nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområder.

I anleggsfasen er det også viktig å ha kontroll på ferdseien langs vegene, slik at den samlede ferdseien inn i området ikke øker pga brøytete veger og tilrettelegging for mer og tyngre trafikk. Campingforbud og regulerte åpningstider må vurderes.

I driftsfasen foreslår fagutredet at flere tekniske inngrep, deriblant Osbu kraftverk, fjernes. Forvalter mener dette er positivt dersom en med dette mener at alle tekniske installasjoner nedstrøms Osbudammen fjernes. I tilknytning til Osbu kraftverk ligger også flere andre bygninger. For å kunne få effekt på reinens trekkmuligheter nedenfor Osbudammen er det viktig at disse også fjernes.

Det må stilles krav om terrengtilpasninger nedstrøms Osbudammen, og at det skal forsøkes og reetablere det historiske gamle villreintrekket i området. Statkraft har foreslått en massefylling i Holbuvatnet, og legge om eksisterende bilvei i dette området, noe av disse massene kan brukes til å reetablere et gammelt trekk mellom villreinområdene og legge til rette for en terskel/er i Holbuvatnet.

Det må også sees på om det kan lages en mulig passasje for trekk i området, ved nytt pumpehus/dammen. Da villreinen i dag oftere kommer ned den fjellryggen mot dammen.

Sammen med fjerning av bygninger/infrastruktur nedstrøms Osbudammen vil dette kunne være med på å reetablere reinstrekket.

Forholdet til tiltaksplan for villrein i Snøhettaområdet

Tiltaksplanen slår fast at Snøhetta villreinområde har dårlig tilstand, særlig når det gjelder funksjonelle trekkpassasjer, og at det er nødvendig med målrettede og samordnede tiltak for å stoppe negativ utvikling og bedre villreins leveområder. Et sentralt premiss i planen er at videre forringelse ikke er forenlig med målsettingene, og at alle sektorer som påvirker området må bidra til forbedring.

Statkraft, som et heleid statlig selskap, har et særlig ansvar for å følge opp statens egne mål og prioriteringer for villreinforvaltningen. Selv om tiltaksplanen ikke er juridisk bindende, representerer den et tydelig styringssignal om hvordan staten forventer at inngrep og aktiviteter i Snøhetta villreinområde skal håndteres.

Dette gjelder også NVE som ansvarlig myndighet for å fastsette konsesjonsvilkår.

Tiltaksplanen peker på at fragmentering som følge av infrastruktur og tekniske inngrep er en hovedårsak til dagens utfordringer i Snøhetta, og at gjenoppretting og styrking av funksjonelle trekkpassasjer er blant de viktigste tiltakene for å oppnå bedre tilstand. Nye kraftutbygginger i området kan ikke vurderes isolert ut fra prosjektets direkte påvirkning alene, men må ses opp mot om tiltaket bidrar til eller motvirker måloppnåelsen i tiltaksplanen.

På denne bakgrunn mener forvalter at Statkraft ikke bare har et ansvar for å begrense skade gjennom prosjektspesifikke avbøtende tiltak, men også et ansvar for å bidra aktivt til tiltak som støtter opp under tiltaksplanens mål. Dette kan innebære økonomiske bidrag til tiltak som forbedrer funksjonelle trekkpassasjer, redusere barriereeffekter og bidrag til redusert samlet belastning i Snøhetta villreinområde.

Tiltaksplanen for Snøhettareinen legger et klart ansvar på Statkraft og NVE for å bedre villreinens levevilkår gjennom å legge til rette for at den enklere kan trekke øst/vest gjennom Aursjøområdet. Eventuelle konsesjonsvedtak må reflektere dette særskilte ansvaret.

Forvalter mener at NVE i et evt konsesjonsvedtak må sette krav om at Aursjøvegen stenges for gjennomkjøring (som beskrevet i tiltaksplanen) og at vegen til Reinsvatnet og Grønvolsteinen stenges for allmenn motorisert ferdsel med bom.

Disse avbøtende tiltakene vil kunne legge til rette for reinstrekket øst/vest og være et viktig bidrag for å bedre levevilkårene for Snøhettareinen. Samtidig vil storsamfunnet rette opp deler av de ulempene Aursjøbyggingen har påført naturverdiene de siste sytti årene.

Tiltak som må behandles etter verneforskrift

Verneforskriften for Torbudalen sikrer at eksisterende kraftanlegg kan vedlikeholdes og driftes, men er klar på at nyanlegg er søknadspliktig. Nyanlegg må da vurderes opp mot formålet med vernet av Torbudalen, der hovedverneformålet er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for Snøhettareinen.

Dette innebærer at alle inngrep, installasjoner, bygninger, massetak, massedeponi, riggområder og andre fysiske tiltak/anlegg innenfor Torbudalen biotopvernområde må omsøkes og behandles etter verneforskrift. Det meste av dette kan trolig avklares av Dovrefjell nasjonalparkstyre i forbindelse med høringen av en detaljplan for miljø og landskap for Aura II.

Tiltak som kan virke inn på verneverdiene i nærliggende områder

Selv om de fysiske tiltakene som skal behandles etter verneforskrift ligger innenfor Torbudalen biotopvernområde, så vil utbyggingen få konsekvenser for andre verneområder og villreinens leveområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre er derfor opptatt av at utbyggingen gjennomføres slik at ulempene for villreinen og andre verneverdier minimaliseres. De avbøtende kravene som er nevnt over er derfor essensielle.

Det eneste nye anlegget i Aura II er det som skal utføres i Gaudalen. Selv om dette ligger utenfor verneområdene, så vil tiltak i dette området ha påvirkning på villreinens arealbruk. Forvalter stiller seg derfor bak villreinnemndas vurderinger omkring lufttunnelen i Gaudalen.

Oppsummering

Utbygging av Aura II kan ha stor samfunnsnytte og bedre situasjonen for villreinen i Snøhettaområdet dersom de avbøtende tiltakene som vi foreslår gjennomføres:

- Osbu kraftverk med alle bygninger og anlegg rives
- Restaurering av trekkmuligheter for reinen nedstrøms Osbu
- Anleggsdrift kun i perioden 1/7-31/3
- Stenging av Aursjøvegen på Torbuhalsen, jf. tiltaksplanen for Snøhettareinen
- Stenging av vegene til Reinsvatnet og Grønvolstein for allmenn ferdsel